

Tranh ch p bi n đ o Trung Qu c và nguy c chi n tranh

Bị u tình ch ng Nh t i Thành Đô-Trung Qu c, 16/09/2012. Dòng ch trên bị u ng bên ph i: "Hãy kh i chi n v i Nh t B n!"
REUTERS/Jason Lee

Căng th ng trong cu c tranh ch p ch quy n bi n đ o gi a hai c ng qu c hàng đ u châu Á, Trung Qu c và Nh t B n, v n ti p t c leo thang, đang thu hút nhi u s chú ý c a qu c t .

Nh t báo Le Monde hôm nay dành h n m t trang l n cho ch đ v i bài phân tích c a bà Valérie Niquet, chuyên gia quan h qu c t và quan h chi n l c c châu Á, thu c Qu nghiên

c u chi n l c a Pháp.

Bài vi t có t a đ « Bi n Trung Hoa : Chi n tranh đe d a ».

Căng th ng Trung-Nh t bùng lên k t khi hôm 10/9, Tokyo thông báo qu c h u hóa m t s đ o trong qu n đ o Đi u Ng /Senkaku đang có tranh ch p gi a hai n c. Trên m t tr n ngo i giao, B c Kinh đã đáp l i b ng nh ng tuyên b gi ng đ y đe d a r ng Tokyo ph i ch u trách nhi m hoàn toàn v « nh ng h u qu » kéo theo b i quy t đ nh trên, đ ng th i nh c l i r ng, Trung Qu c s không « khu t ph c » và s b o v lãnh th « thiêng liêng » c a mình.

T đó đ n gi , các s c tranh ch p bi n đ o trên bi n Hoa Đông ngày càng tr n nên r i tung r i mù không ki m soát n i.

V nh ng đ ng thái m i đây c a Trung Qu c nh m xác quy t ch quy n, nh đi u hàng trăm chi c tàu ng chính cùng c nghìn tàu cá đ n vùng bi n đang tranh ch p, tác gi Valerie Niquet nh n đ nh, đó là n m trong chi n l c « chi n tranh không gi i h n » c a Trung Qu c, theo đó, khai thác các ph ng ti n dân s đ ph c v m c đích dân s .

Ngay lúc này, t i Trung Qu c, liên t c xu t hi n nh ng đe d a tr đũa kinh t và kêu g i t y chạy hàng hóa Nh t trên internet cũng nh trên báo chí chính th c. Tác gi nh c l i, m i đây thôi vào năm 2010, B c Kinh cũng đã dùng vũ khí ki m soát xu t kh u đ t hi m đ gây s c ép v i Tokyo, vì nh ng căng th ng t ng t trên bi n Hoa Đông.

Theo tác gi , các cu c bi u tình đ đ i ch ng Nh t v a qua, dù không đ ng ra t ch c, nh ng chính quy n đã cho phép và các cu c bi u tình này đã gây thi t h i v v t ch t cũng nh đe d a an toàn cho ki u dân Nh t. Nhi u công ty Nh t đã tính chuy n rút kh i Trung Qu c, vì công vi c làm ăn c a h g p quá nhi u r i ro.

H u qu nh n ti n đó là th tr ng ch ng khoán Th ng H i t đ c nhanh chóng. Trung Qu c, ng i ta đang nghi ng i chi n l c làm căng c a chính quy n có th gây h l y đ n tăng tr ng kinh t c a đ t n c.

Theo phân tích của chuyên gia Valerie Niquet, hai nước ít nhiều cũng có quan hệ hữu cơ trên mặt kinh tế.

Nếu như Trung Quốc là đối tác thương mại hàng đầu của Nhật, thì xấp xỉ Phù Tang lại nắm giữ những công nghệ sản xuất còn đối với nền kinh tế Trung Quốc và Nhật Bản còn là mặt trong những nước đầu tư chính vào Trung Quốc. Trong lĩnh vực này, Nhật còn xếp trên cả Hoa Kỳ và Liên Hiệp Châu Âu.

Sự đóng góp của bài tình thân dân tộc đối lái dục lực trong nước

Gây căng thẳng với Nhật, khi đi dục tình cảm dân tộc chủ nghĩa, theo tác giả, cũng là mặt việc làm có chủ đích của chính quyền Bắc Kinh, nhất là vào lúc này, khi mà lòng tin của dân chúng vào chế độ đang bị suy giảm nghiêm trọng vì những bất công xã hội và cuộc chuyển giao quyền lãnh đạo đang được chuyển giao cho cuộc năm nay.

Chuyên gia Niquet phân tích : « Chủ nghĩa dân tộc góp phần làm nên tính chính đáng của đảng, đang nhúng vào mặt tiêu chí là Nhật Bản, kẻ thù trong quá khứ, đối thủ hùng mạnh của ngày hôm nay, đảng mình của Hoa Kỳ, và là mặt tác nhân của những cuộc Trung Hoa đang tìm cách ngấm trộm trong vùng ».

Vào thời điểm này, chính quyền Bắc Kinh không còn có thể lấy con bài thành công kinh tế để chứng minh tính chính đáng cho sự lãnh đạo tuyệt đối của đảng. Chế độ cũng đã nhận thấy những sức yếu kém và chia rẽ trong nội bộ đảng.

Những vấn đề bề bộn chính trị, tham nhũng trong nước gần đây là mặt minh chứng của sự rạn nứt hệ thống chính trị. Vì thế việc báo về « những lợi ích cốt lõi » của Trung Quốc đã được chế độ này đưa ra để đánh lừa những dục lực.

Theo bà Valerie Niquet, từ năm 2009, trong bối cảnh nhúng vấy mà những sự kiện và khiêu khích liên tiếp xảy ra trên vùng biên xung quanh Trung Quốc, không chế độ đối với Nhật Bản mà còn cả

và i nhäng nä c nhä Philippines, Viät Nam, indonesia hay thäm chí cä väi Hoa Kä.

Các sä cä tranh chấp biän đäo giä đây làm cho Trung Quốc đang trở thành mät mäi đe dọa đáng quan ngại i cäa häu nhä toàn bä khu vực, tä châu Á - Thái Bình Däng sang đän nä Đäng.

Träc mäi đe dọa ngày càng gia tăng này thì quyät tâm « trở läi châu Á » cäa Hoa Kä đäc đánh giá cao trong khu vực.

Tuy nhiên tác giä nhän thäy câu chuyän không kät thúc đän giän. Châu Á giä đây đang hình thành mät mäi täng quan säc mänh, gän giäng nhäng gì điän ra trong thäi chiän tranh länh hay ä châu Âu ä vào thäi kä träc chiän tranh thä giäi län thä 2.

Bäng chäng là, sä phát triän khä năng quân sä gia tăng trong khu vực. Trung Quốc phô träng tàu sân bay mäi, Viät Nam thì säm tàu ngầm cäa Nga, Hoa Kä thông báo mä räng hä thäng phòng thủ chäng tên läa täi châu Á.

Träc Bäc Kinh, Washington đang phäi đäi mät väi mät sä läa chän nan giäi. Chäi lá bài hòa đäu, đäng ngoài thì sä đä mäc cho Trung Quốc muän làm gì thì làm và có thä gây ra nhäng hä quä mät tän đänh, thäm chí đän đän khäng hoäng nghiêm trọng hän. Trái läi, chäi con bài liên minh thì läi có thä làm bùng nổ xung đät län ä trong vùng.

Cuäi cùng, chuyên gia Valerie Niquet kät luận, nhäng quan ngại i cäa các nä c châu Á träc Trung Quốc cän phäi đäc quäc tä quan tâm.

Trong mät thä giäi toàn cäu hóa ä mäc đänh hiän nay, nhäng căng thäng lên cao täi châu Á có thä gây häu quä đáng kä đän mäi cân bäng cäa thä giäi và sä läa chän cäa các nä c.

Quan hä Trung-Nhät nóng länh do đâu ?

Cũng trong chủ đề tranh chấp chủ quyền biển ở Trung- Nhật, Le Monde còn có bài viết ôn lại quan hệ hai nước về vấn đề này :

« Tính bất ổn của quan hệ Trung-Nhật ».

Ngày 29/9 này đánh dấu kỷ niệm 40 năm hai nước Trung-Nhật thiết lập quan hệ ngoại giao.

Le Monde nhận định, mặc dù tầm thiết của mối quan hệ này phụ thuộc vào hoàn cảnh nhà chính trị và nhận phân tích tình hình của chính quyền Trung Quốc vào từng thời điểm khác nhau.

Tờ báo nhắc lại, mặc dù cuộc chiến tranh Trung-Nhật và nhận xét tiêu cực của quân đội Nhật trong quá khứ vẫn là nội dung trọng tâm để giáo dục tinh thần dân tộc ở Trung Quốc, nhận vào thời điểm hai nước thiết lập quan hệ ngoại giao, chính Mao Trạch Đông khi tiếp mặt phái đoàn nghị sĩ Nhật đã nói rằng Trung Quốc phải cảm ơn Nhật vì có cuộc chiến tranh này mà đứng lên giành sự nghiệp mới.

Việc thiết lập ngoại giao về mặt kỹ thuật nằm trong bối cảnh khi đó Bắc Kinh đang coi Liên Xô là mối đe dọa chính. Trung Quốc còn quyết định xích lại với « kẻ thù thế hai » là Hoa Kỳ. Điểu này được đánh dấu bằng chuyến thăm lịch sử của từng thời kỳ Mỹ Richard Nixon đến Bắc Kinh hồi tháng Giêng năm 1972.

Bắt nguồn từ tình huống mới này, Tokyo quyết định xích lại với Bắc Kinh.

Với Bắc Kinh thì việc thiết lập quan hệ ngoại giao về mặt kỹ thuật giúp cho họ tránh được thế cô lập.

Còn với Tokyo, dù còn kiêng dè, nhanh chóng thiết lập quan hệ ngoại giao với Trung Quốc cũng là

có hai và là cách để cho Washington thấy một điều: Lợi ích của Nhật mới là quan tâm hàng đầu trong sự liên lạc ngoại giao.

Theo Le Monde, từ năm 1971, Trung Quốc và Đài Loan liên tiếp tuyên bố chủ quyền đối với quần đảo Điếu Ngư / Senkaku, nhưng Tokyo khi đó không coi đây là thách thức liên vì cho rằng Trung Quốc vẫn cần đến sự trợ giúp của Nhật.

Năm 1992, Bắc Kinh đã rất hoan hỉ đón Nhật Hoàng đến thăm, một cử chỉ cho thấy Nhật Bản là công đồng quốc tế đầu tiên phá vỡ sự cô lập của Bắc Kinh, sau sự kiện Thiên An Môn năm 1989.

Giờ đây, hoàn cảnh đã khác. Mọi đề dọa của Liên Xô không còn nữa, Trung Quốc thì cũng đã vươn lên thành công đồng quốc tế 2 thế giới. Lúc này thì chính Hoa Kỳ và các đồng minh châu Á mới là mối quan ngại của Trung Quốc.

Le Monde phân tích, dù cho quan hệ kinh tế giữa Tokyo và Bắc Kinh là quan hệ thế kỷ, thì với chính quyền hiện nay, Nhật Bản cũng là nơi để trút nỗi thất vọng chán chường của người dân.

Vẫn để lãnh thế trong bối cảnh hiện nay chỉ là cái cớ, hay có thể giờ đây là một biểu hiện về hiện trạng quan hệ giữa hai công đồng quốc tế châu Á.

Bản thân Đặng Tiểu Bình, năm 1978 trở về khi tung ra đường lối cải cách mở cửa cho Trung Quốc đã từng tuyên bố xếp sang một bên chuyện tranh chấp Điếu Ngư / Senkaku để mở đường cho hợp tác kinh tế giữa hai nước. Giờ đây thì Bắc Kinh lại đổ tất quần đảo này vào khu vực « lợi ích cốt lõi » kiên quyết bảo vệ.

Tờ báo kết luận, nếu vậy là một cảnh căng thẳng giữa Tokyo và Bắc Kinh chính là chi tiết hàn thù biểu hiện chính xác đo mức độ mở cửa và hội nhập vào hệ thống thế giới theo mong muốn của Bắc Kinh.

Tình thế Pháp trên diễn đàn Liên Hiệp Quốc

Một thời sự quốc tế khác cũng được các báo Pháp chú ý nhiều, đó là ngày hôm nay, khai mạc Đại hội đồng Liên Hiệp Quốc.

Lên đầu tiên tình thế Pháp Francois Hollande phát biểu trên diễn đàn thế giới này cùng với rất nhiều hội sự quốc tế nóng bỏng hiện nay.

Nhất báo Le Figaro chủ yếu tập trung trên trang nhất « Chính sách đối ngoại : Hollande tìm kiếm đầu tiên ».

Tờ báo nhận mạnh, « ngay khi đồng đầu Nhà nước Pháp hôm nay phát biểu trên diễn đàn Liên Hiệp Quốc tại New York. Đây là dịp để ông thế làm rõ nét hình ảnh ngoại giao (của Pháp) hiện còn đang rất lu mờ » trên trường quốc tế. Điểm nổi bật là trên hội sự Syria, điểm nổi bật báo cho là một hồ sự nóng bỏng hiện nay đang rơi vào bối cảnh hoàn toàn, trong khi Pháp không thể hiện được vai trò gì mạnh mẽ như đã làm với trường hợp Libya.

Tờ báo kết luận ông « Hollande hãy thôi làm ngoại « bình thường » đi để đưa nước Pháp hiện diện trở lại trên bản đồ thế giới ».

Vấn liên quan đến sự kiện này, nhất báo la Croix cũng có chung nhận xét « Syria, Liên Hiệp Quốc tìm kiếm một lối thoát ».

Theo tờ báo thì cuộc nội chiến tại Syria là chìa khóa để bao trùm tất cả khóa học Đại hội đồng Liên Hiệp Quốc, khai mạc hôm nay tại New York.

Tuy nhiên, vì thiều thiếu kiện chung, nên đến lúc này, không có hy vọng nào cho thế cục đồng quốc tế sẽ đưa ra được quyết định như gì quyết định khung học Syria trong khóa học này.

Tác Giả: Anh Vũ

Thứ Ba, 25 Tháng 9 Năm 2012 17:19

Trong khi đó, cu c xung đ t t i hi n tr ng v n ti p t c di n ra kh c li t, đ m máu h n.